

Dosarul nr. 2ra-575/2022
2-21054644-01-2ra-20042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marcel Smochin,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei contravenționale în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale în baza contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr.04789501 din 10 aprilie 2020 și repararea prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei.

În motivarea acțiunii Marcel Smochin a indicat că, la 10 aprilie 2020, agentul constator al Inspectoratului de Poliție Botanica, Rabovil Ruslan, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 04789501, prin care a fost sancționat în baza art. 354 din Codul contravențional, cu amendă în mărime de 10 unități convenționale.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 10 aprilie 2020, la data de 07 mai 2020, l-a contestat în instanța de judecată, iar prin hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 29 noiembrie 2020, contravenientul Smochin Marcel a contestat cu recurs hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând casarea hotărârii contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi prin

care să fie dispusă încetarea procesului contravențional din motivul lipsei faptei contravenției în acțiunile lui Smochin Marcel.

Prin decizia din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău (dosarul nr. 4r-2963/20) a fost respins ca nefondat recursul și s-a menținut fără modificări hotărârea din 13 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Reclamantul a menționat că, termenul de examinare a contestației depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție MAI04789501 din 10 aprilie 2020, a fost încălcat, cauza fiind examinată în instanța de fond de la 07 mai 2020 până la 13 noiembrie 2020, pe când urma să fie examinată în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanță. Acest termen poate fi prelungit cu 15 zile, dacă există temeiuri rezonabile.

La fel, reclamantul a invocat că a fost încălcat termenul de transmitere a recursului cu dosarul contravențional în instanța de recurs, care este de cel mult 3 zile de la data expirării termenului de declarare a recursului. Astfel termenul de declarare a recursului expirând la 28 noiembrie 2020, dosarul fiind expediat la Curtea de Apel Chișinău la 14 decembrie 2020.

Reclamantul a notat că, conform art. 468 alin. (3) din Codul contravențional, recursul primit, împreună cu dosarul contravențional, se expediază în cel mult 3 zile de la data expirării termenului de declarare a recursului, instanței de recurs.

În opinia reclamantului cauza s-a examinat în perioada 07 mai 2020 – 25 februarie 2021, care nu poate fi recunoscut drept un termen rezonabil de examinare a cauzei, în condițiile în care potrivit art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care să acționeze în conformitate cu prezentul cod.

Prin hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei contravenționale în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral (f.d. 51, 59-61).

La 28 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.55), avocatul Alexei Croitor în interesele lui Marcel Smochin, a expediat cerere de apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

La 08 iulie 2021, Marcel Smochin a înregistrat cerere de apel (nemotivat), iar la 19 octombrie 2021 a înregistrat apelul motivat împotriva hotărârii din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală hotărârii primei instanțe, emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii (f.d. 57-58, 73-79).

La 23 noiembrie 2021, Marcel Smochin a înregistrat apelul suplimentar împotriva hotărârii din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 83-85).

Prin încheierea din 22 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă cererea depusă de Marcel Smochin cu privire la strămutarea altei instanțe de același grad, pentru judecarea cererii de recuzare (f.d. 102-106).

Prin decizia din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Smochin Marcel și a fost menținută hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 127-133).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Prin prisma art. art. 2 alin. (1) - (2), art. 3 alin.(1), art. 4 alin.(1), (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel a concluzionat prima instanță întemeiat a respins acțiunea lui Smochin Marcel privind constatarea încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral or, potrivit raportului motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil la examinarea contestației depuse de Smochin Marcel în condițiile art. 448 din Codul contravențional (f.d.39-40), rezultă că la stabilirea termenului de judecare a cauzei contravenționale, instanța de judecată a luat în calcul volumul excesiv de dosare aflate în procedură, complexitatea și specificul acesteia, capacitatea/cantitatea de dosare care pot fi fixate într-o zi de lucru, precum și respectarea cerințelor legale privind citarea tuturor participanților la proces, și nu în ultimul rând, situația pandemică din țară din acea perioadă și graficul concediilor anuale de odihnă.

Instanța de apel a stabilit că instanța de fond corect a constatat lipsa încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei contravenționale, prin urmare întemeiat a respins și pretenția privind încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului moral.

La 11 aprilie 2022, Marcel Smochin a declarat recurs împotriva deciziei din 03 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei contestate și rejudecarea cauzei cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii integral (f.d. 136-142).

În motivarea recursului, Marcel Smochin și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele din cererea de chemare în judecată și apel menționând că decizia nu corespunde normelor de drept și nu răspunde în mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate de recurent în procesul examinării cererii de apel.

Suplimentar, recurentul a invocat că instanța de judecată a apreciat ca fiind declarative argumentele reclamantului precum că, instanța a încălcat sarcinile procedurii civile stabilite, însă nu a explicat prin ce mod reclamantul urmează să dovedească acestea circumstanțe.

Recurentul consideră că instanța de apel eronat a constatat că depășirea termenului legal de examinare a cauzei nu echivalează cu încălcarea termenului rezonabil. Contrar acestei concluzii, susține recurentul că depășirea termenului legal de examinare a cauzei constituie o încălcare mai certă de cât depășirea termenului rezonabil. Mai mult,

legislația internă nu definește noțiunea de termen rezonabil, însă prin obligarea respectării unui astfel de termen pentru îndeplinirea actului justiției atât normele naționale, cât și cele internaționale invocă administrarea justiției fără întârzieri neconforme de natură a-i compromite eficacitatea și responsabilitatea, la caz însă întârzieri neconforme nu au fost constatate.

Recurentul consideră că urmează să se țină cont de jurisprudența CEDO relevantă referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral, având în vedere că dânsul a fost lăsat într-o stare de incertitudine ce justifică acordarea unei despăgubiri morale. Mai mult, dânsul a dovedit existența unui eventual prejudiciu moral suferit care ar fi fost cauzat de stat examinării pricinii civile menționate, și anume sentimentul de frustrare, nedreptate și umilință care reprezintă o stare de dezamăgire și neîncredere în raport cu valorile față de care este atașată reclamantul-victima, inclusiv modul de protecție a acestora.

La 20 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Marcel Smochin, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 145), însă până la data examinării admisibilității recursului, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a făcut uz de dreptul de a depune referință.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 03 februarie 2022.

La 21 martie 2022, a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată prin intermediul poștei electronice (f.d. 134).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că recursul declarat la 20 aprilie 2022 de către Marcel Smochin împotriva deciziei instanței de apel din 03 februarie 2022 a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Marcel Smochin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marcel Smochin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh